

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΚΗΡΥΓΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΙΔ' (Β' ΛΟΥΚΑ)- (22 Σεπτεμβρίου)

Το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα περιέχει τον πυρήνα και την καρδιά του χριστιανικού μηνύματος, είναι η πεμπτουσία του Ευαγγελίου.

Αρχίζει με τα λόγια του Χριστού: «Καθώς θέλετε να σας φέρονται οι άνθρωποι, έτσι να φέρεσθε και σεις σ' αυτούς». Λόγια σοφά και υψηλά που τα χαρακτήρισαν σαν τον «χρυσό κανόνα» της κοινωνικότητας του χριστιανού.

Και η υψηλή διδασκαλία συνεχίζεται με τον μεγάλο και πρωτάκουστο λόγο: «Εσείς να αγαπάτε τους εχθρούς σας και να τους ευεργετείτε και να τους δανείτε χωρίς να περιμένετε ανταπόδοση και η ανταμοιβή σας θα είναι μεγάλη (από τον Θεό)». Αυτά δεν είναι απλά λόγια μιάς ανώτερης ηθικής είναι πραγματικά ένα ουράνιο ξεχείλισμα, είναι ένας φοβερός πνευματικός άνεμος που γκρέμισε όλη την όντως θαυμαστή φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων και συμπλήρωσε τον παιδαγωγό Μωσαϊκό Νόμο.

Μπορεί περιστασιακά ένας Σωκράτης με την πληθωρική ηθική του να δίδασκε το «μή αντιδικεῖν», δηλαδή να μην ανταποδίδει κανείς την αδικία που υπέστη, μπορεί στην Παλαιά Διαθήκη να βρίσκουμε σποραδικά φράσεις σαν αυτή του Ησαΐα «Προσέφερα τη ράχη μου σ' αυτόν που με χτύπησε και την παρειά μου σ' εκείνους που μου ξερίζωσαν τα γένηια», όμως γενικά ο προχριστιανικός κόσμος, εθνικός και ιουδαϊκός, απαιτεί εκδίκηση και μίσος για τον εχθρό. Η ψυχρή δικαιοσύνη δίνει το μέτρο της ανταπόδοσης: «Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ και ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος». Οι φωνές των γήινων σοφών ήταν σκόρπιες και αναμικτές, το πολύ οδηγούσαν στην αδιαφορία για τον εχθρό, σε μια στάση παθητική.

Ο Χριστός υποδεικνύει μια ενεργητική στάση: «Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν».

Δεν πρόκειται για δικαιοσύνη ούτε για καλοσύνη και οίκτο. Εδώ δεν μιλάει κάποιος εγκόσμιος σοφός που μας καλεί να περιφρονήσουμε τον κακό στο όνομα της ηθικής ανωτερότητας.

Εδώ απαιτεί ο Κύριος μια θετική πράξη «εκ του περισσεύματος της καρδιάς», που προέρχεται από μια άλλη πραγματικότητα. Έτσι σπάξει ο φαύλος κύκλος της κακίας και της βίας, έτσι εκμηδενίζεται το κακό.

Όχι με την καταστροφή του εχθρού, αλλά με την μεταστροφή του, που μόνο η αγάπη μπορεί να επιτύχει. Η αγάπη του Χριστού που δεν έχει σχέση με την ψευδεπίγραφη αγάπη του κόσμου. Η δεύτερη είναι η συμβατική αγάπη που ζητά ανταπόδοση ή έστω ανταπόκριση, είναι εμπορική συναλλαγή - δίνε μου να σου δίνω - και μένει περικλειστη στα όρια της στενής ομάδας των όμοιων με μας, των «δικών μας».

Η πρώτη, η αγάπη του Χριστού, ξανοίγεται και αγκαλιάζει όχι μόνο τους εκ φύσεως φίλους μας, αλλά και τους διαφορετικούς, τους ξένους, ακόμη και τους εχθρούς. Στην πραγματικότητα ο Χριστιανός δεν βλέπει απέναντι του εχθρούς, αφού «δυνάμει» όλος ο κόσμος είναι Εκκλησία και δέχεται συνεχώς την κλήση προς σωτηρίαν.

Ο μόνος εχθρός είναι ο εχθρός της σωτηρίας μας, ο διάβολος.

Βέβαια άγιες μορφές, όπως ο όσιος Ισαάκ ο Σύρος, γράφει στα ασκητικά του έργα, πως η καρδιά του τήκεται από αγάπη ακόμη και για τα ερπετά, τα όρνεα και ...τους δαίμονες!

Τέτοιες υπέροχες διδαχές βρίσκονται τόσο πιο ψηλά από την πεσμένη ανθρώπινη φύση μας, ώστε συνηθίζουμε να συγχωρούμε στον εαυτό μας την αντίληψη, ότι ο Χριστός με τα λόγια του αυτά μας θέτει μπροστά σε ανέφικτα και ανεφάρμοστα ιδεώδη.

Αλλά ο ίδιος ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός ως άνθρωπος έζησε και εφάρμοσε τα ιδεώδη αυτά και απερίφραστα μας δίδαξε ότι πρέπει να τηρούμε την καρδιά μας καθαρή από μνησικακία και έχθρα, ανεξάρτητα από το πώς μας φέρονται οι συνάνθρωποί μας .

Και όχι μόνον αυτό, αλλά ακόμη να επιθυμούμε το καλό εκείνων που θέλουν το κακό μας και να αγαπάμε εκείνους που μας μισούν.

Είναι όμως όλα αυτά δυνατά;

Ναι είναι! Όσο προχωρούμε πνευματικά με άσκηση, αυταπάρηση και καταπολέμηση του εγωισμού πλησιάζουμε περισσότερο στην εφαρμογή τους.

Δεν πρέπει να λησμονούμε και την βοήθεια της Χάριτος του Θεού, η οποία θεραπεύει τις ασθένειες της φύσεώς μας και αναπληρώνει τις ελλείψεις μας. «Τά αδύνατα παρ' άνθρωποις δυνατά παρά τῷ Θεῷ».

Η εφαρμογή έστω και σε κάποιο μικρό αρχικά, του χρυσού κανόνα μας βοηθά σε κάθε σχέση και εκδήλωση της ζωής μας. Είναι ένα ωραίο βήμα στην εφαρμογή της ασκητικής της αγάπης. Υπηρετώντας τους άλλους υπηρετούμε τον Θεό.

Οι άνθρωποι θέλουν και τους αρέσει να έχουν να κάνουν με συνανθρώπους τους που πιστεύουν και εφαρμόζουν στην κοινωνική τους ζωή τον χρυσό κανόνα.